

Juan Cruz Torrezuri Larruzea
Gernika-Lumo, Bizkaia (1908-2000)

Aurkibidea

Biografia

1908an jaioa. [Arana](#) auzoko [Aranbarrena](#) baserrikoa. Elkarriketan [Miren Terese Olaeta](#) lobak eta haren senar Koldo Maguregik ere parte hartu zuten.

Zintak

GER-019

- **Proiektua:** Lumoko historia
- **Elkarrizketatzailea(k):** Zarrabeitia, Alberto
- **Data:** 1994-01-01
- **Iraupena:** 84 min
- **Euskarria:** Audio Analog
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Sallabente jaietako aurreskuak

- **Erref:** GER-019/002
- **Iraupena:** 0:02:43. **Hasi:** 00:01:59. **Bukatu:** 00:04:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Plaza mutilak, auzoko mutilak, izaten ziren jaietan aurreskua egiten zutenak. Alkateari baimena eskatzen zioten. Gizon helduak izaten ziren eta euren alabak ateratzen zituzten dantzara. Sallabente jaietako bigarren egunean neskek egiten zuten aurreskua eta gizon helduak ateratzen zituzten dantza. "Erregelak" dantza egiten zituzten dantzariak: Rufino "Mili", Bartolo eta Anton.

2. Santa Apolonia jaia kendu zuteneko protesta

- **Erref:** GER-019/004
- **Iraupena:** 0:01:05. **Hasi:** 00:05:37. **Bukatu:** 00:06:42
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Auzoko ospakizunak

Laburpena:

Santa Apolonia egunean inguruetako emakumeak briskan jokatzera joaten ziren. Jaia kendu zutenean, mutikoak Gernikara bidali zituzten, bolanderak erostera. Lumora begira jarri eta bolanderak bota zituzten, protesta gisa.

3. Santa Ageda koplak

- **Erref:** GER-019/010
- **Iraupena:** 0:00:45. **Hasi:** 00:13:36. **Bukatu:** 00:14:21
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Santa Ageda
- Ohiturak eta bizimodua » Kantak » Bertsoak

Laburpena:

Etxeko neska gazteei kantatzen zitzaizkien Santa Ageda koplak: "Hor goixen landetan...". Aititak iloba bakoitzarentzat "lore" bat ei zuen eta kantatu egiten zien.

4. Bedeinkatutako gurutzeak eta kandelak

- **Erref:** GER-019/018
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:21:53. **Bukatu:** 00:22:50
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Erlijioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Beste batzuk
- Aisia » Jai-giroa » Kandelario Eguna
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Erramu egunean bedeinkatutako gurutzeak eta ereinotza soroetan eta atean ipintzen ziren. Kandelario egunean, berriz, kandelak bedeinkatzen ziren eta gero ekaitza zetorreanean piztu.

5. Hilerriak elizan; olatak abadearentzat

- **Erref:** GER-019/030
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:33:52. **Bukatu:** 00:36:28
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Eraikuntza erlijiosoak
- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Domeka guztietan 11etako mezara joan behar. Familia bakoitzak bere hilerria edukitzen zuen elizan. Nolakoa izaten zen. Han, manteltxo gainera dirua botatzen zen; aurreragoko sasoietan, diruaren ordezkariak, ogi txikiak. Olatak abadearentzat izaten ziren. Abade batek horren inguruan esandakoa.

6. Pazko egunean amabitxik besoetakoari pazko mokotsa

- **Erref:** GER-019/032
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 00:36:57. **Bukatu:** 00:38:05
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erlijioa » Ohiturak eta sinesmenak

Laburpena:

Pazkoetan amabitxik bere besoetakoari pazko mokotsa ematen zion. Ogi normala izaten zen, gainean arrautza egosiarekin. Ogi, artoa eta taloa etxean egiten ziren labean.

7. Seme-alabarik izan ezean, arreoan itzuli egiten zen

- **Erref:** GER-019/047
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 00:55:23. **Bukatu:** 00:56:32
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Ezkontza kontratuak egiten ziren eta arreoan zer eramango zen ondo zehazten zen idatziz. Ezkontutako bikoteak seme-alabarik izaten ez bazuen, arreoan ekarritako gauzak kanpotik etorri zenaren etxera itzultzen ziren berriz.

8. "Zantiratua" sendatzeko belarra

- **Erref:** GER-019/059
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 01:11:01. **Bukatu:** 01:12:10
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak

Laburpena:

"Zantiratua" sendatzeko belar bat ("Ilantén") ipintzen zen, oliotan bustita. Garai batean sendabelar asko erabiltzen zen.

9. Infekzioak sendatzeko: epai-belarra

- **Erref:** GER-019/062
- **Iraupena:** 0:01:08. **Hasi:** 01:14:25. **Bukatu:** 01:15:33
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Erremedioak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Infekzioak sendatzeko epai-belarra erabiltzen zen. Teilatuan irteten ei ziren. Nolakoak izaten ziren. Erredurentzako krema ere egiten zuten, argizariarekin nahastuta.

10. Txindorraren eta pinpilinpauxaren inguruko sineskeriak

- **Erref:** GER-019/067
- **Iraupena:** 0:00:47. **Hasi:** 01:18:45. **Bukatu:** 01:19:32
- **Multimedia:** audioa online entzungai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Ipuinak, mitoak eta istorioak

Laburpena:

Amaren sineskeriak. Neguan txindorra leihora etortzen zenean, "notizixek, eroan zaharrak eta ekarri barrixek" esaten zen. Pinpilinpauza zuri bat ikusiz gero, albiste onak; beltza izanez gero, berriz, txarrak.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-08-15

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com